

**ASSOCIACIÓ DE CATEDRÀTICS
D'ENSENYAMENTS SECUNDARIS DE
CATALUNYA
(ACESC-ANCABA)**

COMENTARIS AL "PACTE NACIONAL PER A L'EDUCACIÓ"

El "Pacte Nacional per a l'Educació" ha estat signat per determinades associacions i organitzacions educatives. ACESC va participar inicialment en el debat sobre els documents dels experts que són la base del Pacte, i va presentar aportacions escrites, defensades en reunions amb els experts. Alguns dels nostres suggeriments han estat recollits, però d'altres, com ara la carrera docent o les garanties d'una funció pública independent, no queden suficientment reflectides en el text. Ara se'ns demana oficialment la nostra adhesió al Pacte, tot i que en la fase final del debat, no s'ha tingut en compte la nostra entitat.

L'Associació de Catedràtics, tot i reconeixent aspectes positius en el text, ha decidit no adherir-se al mateix, a partir de les següents consideracions:

D'una banda, cal saludar l'esforç efectuat i, en concret,

1. És positiu que hi hagi previsions econòmiques per a les distintes partides considerades, independentment de la seva major o menor incidència en la millora del sistema.
2. És positiu el reconeixement genèric que el nostre sistema educatiu pot millorar i que necessita millorar, ja que fins ara es defensava oficialment que el sistema era prou satisfactori.
3. És positiu el fet d'haver encetat el propi debat, per tal d'assolir una proposta capaç d'integrar, engrescar i comprometre tots els agents educatius.

Tanmateix, cal destacar alguns aspectes que condicionen molt negativament l'acord assolit en relació a l'objectiu de millorar el sistema. Així, el Pacte:

4. Constitueix una cortina de fum sobre els problemes reals de l'educació:

- ✓ El redactat en general contempla l'educació com un element més del teatre polític, per omplir-se la boca amb grans paraules, sense posar solució als problemes reals (en especial a l'ESO), amb tota una litúrgia verbal (abordar, implementar, democratitzar...) que trasllueix quina consideració es té de l'ensenyament.

- ✓ El professorat apareix com una peça més, això sí, l'única que s'ha previst avaluar, mentre no ho és la pròpia Administració. L'avaluació queda derivada únicament al professorat. Quins mecanismes es preveuen en el Pacte per avaluar la indefugible responsabilitat de l'Administració?

5. Manca de diagnosi:

- ✓ No es fa una diagnosi de com s'han assolit els nivells de baixa qualitat que indiquen l'informe PISA i els informes independents. Passa de puntetes sobre aquests informes: "Com han posat de relleu diversos estudis —entre d'altres, els realitzats pel Consell Superior de l'Avaluació, per la Inspecció d'Educació o per organismes internacionals com l'OCDE i altres entitats" (pàg. 5).
- ✓ No analitza les causes de la davallada en la qualitat de l'ensenyament (especialment a l'ESO) des dels paràmetres europeus (continguts conceptuals de matemàtiques, llengües, anglès). No explica la baixa avaluació obtinguda a informes com el PISA.
- ✓ "La formació inicial del professorat ha d'atorgar una especial atenció als nous requeriments educatius, com ara la coeducació, l'educació emocional, l'educació intercultural o la mediació. Així mateix, ha de vetllar per donar una adequada competència en llengües estrangeres i en tecnologies de la informació i la comunicació." (pàg. 32). En aquesta declaració falta una referència als continguts conceptuals avaluats en els paràmetres europeus, que no són el treball cooperatiu, ni la coeducació, ni les emocions.

6. Poc realista:

No encara els problemes reals: massa alumnes per aula, desmesurada pressió social sobre el professor, inhibició educativa d'un cert nombre de famílies, ús de l'àmbit educatiu per a la feina política (en aquest sentit, seria d'agrair algun paràgraf sobre el compromís dels sindicats i de l'Administració a no fer demagogia i situar l'educació com a objectiu prioritari més enllà de la lluita política), diferències sociològiques i cultural-familiars entre pública i concertada, manca d'adequació de molts espais escolars a la tasca docent en comparació a les instal·lacions i ratios dels Estats europeus de referència, etc.

7. Escassa ambició:

Manca de veritable impuls a les TIC quan s'esmenten la societat de la informació i la comunicació, el foment de les TIC en els centres educatius (Pàg 7) o concretament l'**Impuls de les tecnologies de la informació i la comunicació** (Pàg 66). N'hi hauria ben bé prou en comprometre's a obtenir el que ja tenen des de fa dos anys a Extremadura: la informatització de les aules de secundària (un ordinador per cada dos alumnes a totes les aules, ordinador de gestió de l'aula per al professor, amb connexió). Aquesta informatització de les aules permet parlar amb propietat de treball col·laboratiu en el marc de la

societat de la informació. Tot plegat constitueix l'oblit d'una mesura europea objectiva de la qualitat del servei ofert a l'alumnat.

8. Manca de sensibilitat europea:

- ✓ És un error objectiu no fer esment a la segona llengua (el francès) malgrat la tradició pedagògica i cultural catalana i per la utilitat real de la població. Només es fa referència al foment de l'anglès (Pàg 7). No es preveu res respecte l'ensenyament de l'alemany, en tant que llengua més parlada a Europa. Així mateix no es preveu cap especial impuls per als intercanvis i agermanaments escolars, quelcom habitual als Estats europeus de referència.
- ✓ El Pacte no fa referència a la baixa qualificació que el nostre sistema educatiu mereix a Europa i no identifica ni encara el veritable repte d'equiparar-se als estàndards europeus.

9. Absència d'una proposta seriosa d'avaluació i manca de compromís:

"L'impuls i la recerca de la qualitat educativa han d'acompanyar-se, també, amb instruments precisos d'avaluació del sistema educatiu". (Pàg 8) Falta concreció i un ferm compromís en que l'avaluació serà independent, exterior, europea, tipus PISA; així mateix, no s'entèn ni tampoc es justifica perquè l'avaluació no inclou tots els components de la comunitat escolar.

10. Justificació d'algun dels errors actuals:

- ✓ "Promoure una gestió democràtica i responsable dels centres educatius" (pàg. 14). El model de "gestió democràtica" dels centres (com si fossin parlaments), és inexistent a Europa.
- ✓ A tots els sistemes (sense més excepció que l'Estat Espanyol), la gestió dels centres és professional: el director és un professional i no un "delegat" del professorat (que ja té el seus delegats al Consell Escolar).
- ✓ Per altra banda, el pes excessiu d'aquest Consell Escolar, insòlit a Europa, és un altre element per repensar i revisar en les seves disfuncions, com ara la capacitat dels alumnes menors d'edat per prendre decisions per a les quals no estan preparats.

11. Inconcrecions:

- ✓ Respecte al compromís amb els centres privats: no queda garantida la intervenció dels centres privats que reben diners públics per atendre els alumnes socialment desfavorits.
- ✓ Acords i propostes que són paper mullats: així, respecte la "**Promoció a la docència universitària**" es diu: "El Departament d'Educació, conjuntament amb les universitats interessades, estudiarà la possibilitat que professorat d'educació infantil, primària i secundària i inspectors i inspectores tinguin les

màximes facilitats per desenvolupar tasques de docència i recerca a les universitats catalanes, que possibilitin que aquests docents esdevinguin professors i professores universitaris a mig termini. Amb aquesta finalitat, el Departament d'Educació ha de fomentar convenis amb les universitats catalanes que facilitin la incorporació, a jornada total o parcial, a compartir en aquest cas amb la seva activitat docent no universitària, als departaments universitaris del professorat funcionari destinat en centres docents i serveis educatius dependents del Departament d'Educació i la Inspecció Educativa." Tot plegat no val per a res si no ho signen les Universitats. Caldria que el Pacte també el signessin les universitats, ja que hi són esmentades i implicades.

- ✓ "Evitar les barreres econòmiques directes o indirectes d'accés als centres privats concertats a tot l'alumnat, especialment d'aquell en situació socioeconòmica desfavorida." (Pàg 61). Falta saber com avaluar això i què passa si això no es compleix.

12. Manca de garantia:

- ✓ En tot el redactat falta dir clarament què es considerarà èxit i què fracàs, des de quins paràmetres, quina instància independent avaluarà el sistema i, arribat el cas, qui assumiria el fracàs.
- ✓ Manca de garantia explícita de transparència en l'accés a la funció docent i a la funció inspectora.

13. Funció Pública i carrera docent

Les referències als cossos docents són ambigües: "L'actual configuració de la funció pública docent en cossos de caràcter estatal i diferenciats segons les etapes educatives ha de poder adequar-se a les competències que en matèria educativa té atribuïdes la Generalitat de Catalunya" (pàg. 34). Aquest redactat permet diverses interpretacions, fins i tot, la desaparició pràctica del cossos docents específics de l'ensenyament secundari i, concretament, el cos de catedràtics.

Entre les mesures de promoció del professorat cal preveure l'accés al cos de catedràtics, sobretot quan a Catalunya no s'ha fet cap accés d'ençà 1993, bo i que en altres comunitats s'han fet tres o més convocatòries i hi ha professionals que estan esperant aquestes convocatòries. Sorpren que no hi hagi ni una sola referència al cos de catedràtics i a les seves funcions (a més a més ja legalment previstes).

Barcelona, 21 de març de 2006